

8. september 2011

Udbudsmateriale

Udbud af konsulentopgave for REG LAB: Fokusanalyse med arbejdstitlen "CPH 2020: Hovedstadsregionen som vækstdriver for hele Danmark".

REG LAB ønsker tilbud på faglig og processuel konsulentbistand til gennemførelse af fokusanalyse om "CPH 2020: Hovedstadsregionen som vækstdriver for hele Danmark. "

Frist for modtagelse af tilbud: tirsdag den 27. september 2011 kl. 12.00.

Tilbud skal sendes med e-post til bjarne@reglab.dk og annemarie@reglab.dk. Tilbuddet skal sendes som PDF-fil. Der skal desuden afleveres et underskrevet tilbud i papirformat senest kl. 16 tirsdag den 27. september 2011 på REG LABs adresse.

Opdragsgiver foretager deres valg af konsulenter den 30. september 2011.

Tilbudsgiver skal samtidig med afgivelsen af sit skriftlige tilbud, vedlægge en underskrevet erklæring på tro og love om, hvorvidt tilbudsgiver har ubetalt, forfalden gæld til det offentlige. En erklæring kan downloades her:

http://www.ebst.dk/file/25502/tro_og_love_erklaering.pdf

Spørgsmål kan rettes til Annemarie Munk Riis, annemarie@reglab.dk eller telefon 51 55 54 17.

Tilbuddet er lagt i åbent udbud på REG LABs hjemmeside.

Tilbuddet må ikke overskride kr. 675.000.

På de følgende sider er projektet beskrevet.

1. Formål og baggrund

Der skal udarbejdes en ny REG LAB fokusanalyse under arbejdstitlen "CPH 2020: Hovedstadsregionen som vækstdriver for hele Danmark". Analysens formål er på udvalgte områder at udvikle et bedre videngrundlag for at kunne forbedre rammerne for Hovedstadens vækst, herunder eventuelt komme med konkrete forslag til indsatser på udvalgte områder.

I 2009 slog OECD's "Territorial Review: Copenhagen" fast, at hovedstadsregionen gør det godt, men ikke så godt som man kunne forvente, når man tager regionens mange aktiver og ressourcer i betragtning. Regionens økonomiske vækst har de senere år kun været gennemsnitlig i forhold til øvrige metropoler i OECD-området. Vi halter fx efter storbyer som Stockholm, Oslo og Helsinki, når det gælder vækst og produktivitet. Havde hovedstaden haft same vækstrate som Stockholm i 1995-2005 ville BNP i dag være 110 mia kr. højere. Det svarer til mere end dobbelt så meget, som vi i dag bruger på den danske folkeskole.

Den relativt lave vækst er et problem for hele Danmark, fordi hovedstadsregionen står for næsten halvdelen af det danske nationalprodukt. Områdets økonomiske indflydelse kan mærkes i hele landet, og lav performance i København påvirker dermed fra Gedser til Skagen – og i Skåne. Det er med andre ord i alles interesse, at Hovedstaden udnytter det potentiale der ligger i, at man i regionen har 80 procent af Danmarks high-tech virksomheder, 85 procent af de udenlandske investeringer og at man her udfører 70 procent af privat forskning og udvikling.

Nedenfor udstikker vi nogle mere overordnede tematiske rammer for opgaven, frem for et detaljeret analysedesign. Det sker ud fra ønsket om at give konsulenterne rum til at komme med et bud på et velegnet og nytænkende analyse-design.

2. **Analysens to hovedtemaer**

OECD og andre har allerede peget på, at der er mange steder at tage fat, hvis vi vil øge Københavns placering i storbykonkurrencen. Det handler om at blive bedre til byudvikling, skabe bedre trafikforhold, tiltrække turister og virksomheder, udvikle og sprede viden, øge virksomhedernes produktivitet og meget andet.

Den udbudte analyse ønsker at stille skarpt på to udvalgte udfordringer som er formuleret i to analysetemaer:

- Tema 1: En hovedstadsregion med regionalt og nationalt udsyn og samspil
- Tema 2: En internationaliseret hovedstadsregion, der fungerer som magnet for udenlandske videnarbejdere

Nedenfor beskrives nogle af de hovedproblemstillinger, som opgavestiller ønsker, at fokusanalysen fokuserer på.

Tema 1: En hovedstadsregion med regionalt og nationalt udsyn og samspil

Det fremhæves ofte, at Hovedstaden er en vækstmotor for hele Danmark, og man plejer at sige, at 100 nye job i Hovedstaden genererer 20 nye i resten af landet. Samtidigt er der positive spill-overs fra resten af Danmark til Hovedstaden, som når fx en iværksætter fra Jylland flytter sit hovedkontor til København. Eller en ung ingeniør har sit første job i en industrivirksomhed i Nordjylland, og senere bruger sine kompetencer i Hovedstaden.

For at vi kan styrke rammerne og høste flest mulige positive spill-overs, er der dog brug for at tegne et mere nuanceret billede af dynamikken mellem Hovedstaden og omgivelserne. Der ønskes et klarere billede af dynamikken i samarbejder og relationer mellem regionerne og Hovedstaden/Øresundsregionen. OECD påpeger, at afhængigheden går begge veje, og at et bedre samarbejde mellem Hovedstadsområdet (herunder Øresundsregionen) og resten af Danmark – især de store provinsbyer – kunne give økonomiske gevinster hos alle parter.

Under tema 1 ønskes følgende belyst:

- Der ønskes en kvalitativ analyse, som sætter spill-over effekterne mellem Hovedstaden og resten af landet under lup. Analysen skal give ny indsigt i de dynamikker, som har betydning for at nye arbejdspladser, ny forskning og innovation og flere udenlandske videnarbejdere, studerende, forskere og virksomheder i Hovedstaden påvirker innovationskraften og væksten i resten af landet. Især ønskes spill-over-effekterne i relation til en øget internationalisering af Hovedstaden belyst (jf. tema 2). Det vil sige, hvordan påvirker en øget internationalisering af Hovedstaden resten af landet – og ad hvilke kanaler spredes de positive effekter? Hvordan ser det ud i dag – og hvordan kan billedet forventes at ændre sig i de kommende år? Er der gode eksempler på områder, hvor spill-over effekterne er særlig store? Og hvad kan vi lære af disse?
- Analysen skal, så vidt muligt og relevant, kvantificere spill-over effekterne. Hvor meget betyder øget vækst, arbejdspladser, forskning, internationalisering etc. i Hovedstaden for resten af landet og Øresundsregionen. Og hvordan forholder det sig med den modsatrettede dynamik? Hvordan ligger vi på dette punkt i forhold til andre hovedstæder? Går de strukturelle forandringer i retning af, at Hovedstaden bliver en stadig større vækstmotor eller er det modsatte tilfældet?

Formålet med tema 1 er primært at forstå spill-over effekternes karakter og dynamik. Herunder forstå, hvilke rammer der skal være til stede for at maksimere spill-over effekterne på tværs af landet, samt hvor de i dag fungerer/ikke fungerer. Et spørgsmål herunder er desuden, hvilke dynamikker Hovedstaden så helst skal prioritere at understøtte for at skabe vækst.

Analysen af spill-over effekterne bør ud over en kvantitativ analyse fremdrage gode eksempler på succesfulde kanaler til at understøtte frugtbare dynamikker på tværs af landet. For at understøtte videngrundlaget kan analysen fx udføre og uddrage læring af casestudier i udlandet, som viser best practise i at skabe positive spill-overs mellem metropol og resten af landet.

Tema 2: En internationaliseret hovedstadsregion, der fungerer som magnet for udenlandske videnarbejdere

Internationalisering handler om at hovedstadsregionen udvikler sig til en mere åben region. En region, hvor man anser det for naturligt og attraktivt at vende næsen mod udlandet, når man besætter stillinger, indgår i forskningssamarbejder, finder samarbejdspartnere, etc. Og en region som udenlandske videnarbejdere, udenlandske studerende og udenlandske virksomheder anser som meget attraktiv og fyldt med muligheder.

Den del af internationaliseringen, som gælder om at tiltrække og fastholde udenlandsk talent er særlig vigtig af mange årsager. Helt konkret ved vi, at det danske arbejdsmarked i 2019 vil mangle 105.000 højtuddannede – de skal hentes i udlandet, for vi kan ikke selv nå at "producere" dem. Måske har Øresundsregionen unikke potentialer i at udnytte de tværregionale/tværnationale ressourcer i Øresundsregionen?

I dag er Hovedstaden *ikke* med i front, når det gælder om at internationalisere arbejdsmarkedet. Vi er relativt dårlige til at holde på færdiguddannede internationale studerende, udenlandske PhD'ere søger oftere job uden for landets grænser, og vi har færre udenlandske virksomheder end sammenlignelige hovedstæder, og dermed færre oplagte arbejdspladser til udenlandske videnarbejdere.

Der er igangsat mange gode projekter og initiativer rettet mod at øge tiltrækningen af videnarbejdere til Hovedstaden og til resten af Danmark (fx Talentbroprojektet, Work in Denmark, One-stop-shop, Consortium for Global Talent etc). Og der er lavet generelle analyser af de forhold, der har betydning for om udenlandske højtuddannede vil slå sig ned i Hovedstaden. Her er skatteforhold, internationale skolepladser, work/life balancer, imødekommenhed blandt de vigtige parametre.

I tilbuddet bedes konsulenterne gøre rede for, hvordan de ønsker at designe en analyse, der giver ny indsigt på følgende områder:

- *Hvor internationaliseret er Hovedstaden?* Der ønskes en overordnet benchmark af Københavns internationalisering, set i forhold til sammenlignelige storbyer (også gerne med storbyer vi ikke normalt sammenligner os med, men som kan være relevante i denne sammenhæng) – især med fokus på tiltrækning og fastholdelse af talent. Hvilke områder ligger vi godt på? Hvor halter vi bagud i kapløbet? Hvilke tendenser og initiativer i lignende byregioner kan vi lære af? I denne sammenhæng ønskes der såvel hårde fakta som målinger på mere "bløde" forhold. Et eksempel kunne være udbredelsen af et 'kosmopolitisk' tankesættet

hos befolkningen - og hvordan dette afspejles i de offentlige tilbud f.eks. på skoler eller tilgængelig information på andet sprog. Desuden vil det være relevant at belyse det såkaldte "skyggetal" - altså de videnarbejdere, som ikke kommer.

- *Hvem er de udenlandske videnarbejdere i Hovedstaden – og hvad bidrager de med?* Der ønskes en analyse, som kommer ind på følgende aspekter:
 1. Kortlægning og profilering af de nuværende vidensarbejdere og deres familier. Hvem og hvor mange er de udenlandske videnarbejdere egentlig – og hvilke behov har de? Hvilke arketyper er der tale om? Hvilke brancher/klynger arbejder de i? Herunder kunne det være interessant at se på udenlandske iværksættere og deres rolle som vækstmotor. Hvor mange af dem har vi - og i hvilke brancher?
 2. *Efterspørgsel på videnarbejdere nu og i fremtiden.* I hvilken retning går udviklingen i antal og karakter af de udenlandske videnarbejdere, og hvad har den økonomiske krise betydet? Har virksomhederne ændret rekrutteringsmønster over tid? Kommer der flere eller færre uden familie? Personer med andre typer af kompetencer? Flere på lokale kontrakter? Flere forskere (hvor mange forventes fx til European Spallation Source København/Lund)? Personer fra nye landegrupper?
 3. *Den økonomiske betydning af videnarbejdere både i forhold til produktivitet i virksomheder.* Hvad og hvordan bidrager de udenlandske videnarbejdere til øget produktivitet og dermed vækst? Kan vi sige noget om de forskellige arketyper bidrag? Hvor stor betydning har fx udenlandske iværksættere for væksten i Hovedstaden, hhv. andre metropol-regioner?
- *Hvad er de effektive kanaler til at tiltrække og fastholde udenlandske videnarbejdere?* Analysen skal gå et spadestik dybere end de eksisterende danske expat-studier som ser på, hvilke behov nye internationale borgere har. Analysen skal have fokus på kanaler og metoder til at profilere hovedstadsregionen som arbejdsdestination over for forskellige arketyper. Virksomheder gør normalt brug af rekrutteringsbureauer, når de søger en given kandidat, men hvordan udnytter vi i højere grad kongresser og andre events til at profilere Hovedstaden og resten af Danmark som en attraktiv arbejdsdestination? Analysen skal især gå i dybden med udfordringen omkring hvordan vi bliver bedre til at *fastholde* ofte dyrt rekrutterede expats (og studerende) i Hovedstaden. Det skal udvikles en række illustrative cases fra Hovedstaden og andre metropoler, som kan vise brugen af forskellige kanaler ifm igangsættelse af "positive internationaliseringsspiraler".

3. Leverancer og tidsplan

Analysearbejdet skal munde ud i en *samlet rapport* – evt. opdelt i delrapporter. Desuden skal resultaterne formidles i en særskilt sammenfatningsrapport.

Der skal planlægges to-tre workshops om delresultaterne. Deltagerne i workshops er styregruppens medlemmer samt evt. disses nære samarbejdspartnere. Tilbudsgiver skal bidrage til disse workshops. Workshops fungerer som delrapporteringer og har til formål dels at udvikle og kvalificere projektets konklusioner, dels at skabe læring og forankring hos nøgleaktørerne.

Det forventes at projektet gennemføres over seks måneder. Nedenstående er en foreløbig projektplan.

	4.10.	Dec-feb	Februar
Form	Møde i arbejdsgruppen	2-3 workshops	Møde i Styregruppe
Drøftelse	Konsulenter fremlægger analysedesign for styregruppen	Delanalyser Drøftelse af delresultater	Drøftelse af resultater og implementering
Beslutning	Fastlæggelse af endeligt analysedesign		
Sekretariat	Planlægning af møde med konsulenter	Planlægning af workshops med konsulenter	Udarbejde præsentationsmateriale, oplæg til konference etc.

4. Bedømmelse af tilbud

Som det fremgår, er der tale om en analyse med forskelligartede dimensioner, som kalder på relativt forskelligartet viden og analyser. I udvælgelsen lægges der vægt på, at opgaveløseren kommer med forslag til et analysedesign, der skaber sammenhæng mellem analysens to hovedtemaer og formår at fremkomme med ny tværgående viden. Desuden skal analysedesignet sikre at fokusanalysen tilrettelægges som en dynamisk proces, hvor viden fra de enkelte delanalyser præsenteres undervejs i workshops og dermed kan bruges til at kvalificere de videre delanalyser.

Der lægges endvidere vægt på, at analysedesignet tager skridtet fra at pege på generelle problemer og potentialer for Hovedstaden vækst til at belyse hvilke dynamikker, der kan forbedres. En analyse som fremdrager danske og udenlandske strategier og initiativer, der virker – eller ikke virker. Og som peger på konkrete anbefalinger til hvordan vi skaber væksten på udvalgte områder.

De erhvervspolitiske aktører i Hovedstadsregionen er meget bevidste om vækstudfordringen, og der er igangsat en række analyser og initiativer med målet om at øge væksten i regionen. Det er derfor vigtigt at indeværende analyse ikke overlapper andre analyser, men gerne trækker på og knytter an til allerede igangsat arbejde. Der forudsættes derfor, at projektteamet rummer relevant faglig ekspertise og kender til de analyser, som allerede findes på området, og forstår at inddrage disse.

Lige så vigtigt som den faglige kunnen er det, at teamet/konsulenten rummer processuel forståelse. Dels forståelse for styregruppens deltageres baggrund og behov, dels en forståelse for REG LABs virke (herunder spredning af projektets resultater til en bredere kreds).

Tilbud bedømmes af projektets styregruppe.

Den maksimale ramme for tilbud er kr. 675.000 eksklusiv moms. Alle omkostninger til eventuelle underleverandører, udlæg til rejser mv. forventes afholdt inden for rammen.

Tilbudsgiver forventes at give et eget forslag til løsning og prioritering af delopgaver.

Tilbud skal vise tilbudsgivers forslag til bemanning af projektet. Tilbuddet skal vise, hvilke personer der indgår i hvilke dele af opgaveløsningen – og i hvilket omfang.

Bemandingen kan ændres undervejs i projektet efter aftale med opdragsgiver.

Der er afsat budget separat til afholdelse af REG LABs sekretariats omkostninger til projektstyring, trykning af rapport og afholdelse af konference. Tilbudsgiver kan forvente at REG LABs sekretariat engagerer sig i analysearbejdet, herunder bidrager med faglig feedback.

Tilbud skal afleveres i 1 eksemplar i pdf format senest tirsdag den 27. september kl. 12.00 samt 1 eksemplar i papirformat samme dag inden kl. 16. Eksemplaret i papirformat skal være med behørig underskrifter.

Om udbuddet i øvrigt:

- Vedståelsesfrist for afgivne tilbud er 1. november 2011.
- REG LAB forbeholder sig ret til at annullere opgaven.
- Tilbudsgivers udgifter i forbindelse med udarbejdelse af tilbud og eventuelle udgifter i forbindelse med efterfølgende kommunikation er REG LAB uvedkommende.
- REG LAB forbeholder sig ret til at beholde det indkomne materiale.
- De i annonceringsmaterialet indeholdte informationer er REG LAB's ejendom.
- Tilbudsgiver skal iagttage ubetinget tavshed med hensyn til enhver oplysning om REG LAB og andre interessenter, som tilbudsgiver måtte erhverve sig i forbindelse med projektet.
- REG LAB forbeholder sig ret til at ændre tidsplanen i samråd med den valgte tilbudsgiver.

reg : lab